

godt. Rigsadvokaten har som nævnt i sit høringssvar over Retsplejerådets betænkning foretaget en gennemgang af straffesagerne vedrørende 3. instansbevilling i 1989 og 1990 og finder ligeledes, at administrationen har været sagligt velbegrunder.

Heroverfor står, at der navnlig i de senere år har været skiftende holdninger hos Folketingets partier til spørgsmålet om kompetencen til at meddele 3. instansbevillinger. Under behandlingen af lovforslag fra SV-regeringen i 1978/79, se afsnit 1.3. ovenfor, stillede Det konservative Folkepartis medlem af Retsudvalget således ændringsforslag, hvorefter kompetencen blev foreslået overført fra Justitsministeriet til et udvalg under Højesteret. Ændringsforslaget blev bl.a. tiltrådt af Fremskridtspartiet og Kristeligt Folkeparti, hvorimod Socialdemokratiet fandt, at kompetencen fortsat burde ligge i Justitsministeriet, ligesom Venstre ligeledes tog afstand fra ændringsforslaget, idet partiet delte de af Højesteret fremførte synspunkter. Socialistisk Folkeparti begrundede bl.a. sin modstand mod ændringsforslaget med, at man fandt det værdifuldt, at justitsministeren havde mulighed for at meddele 3. instansbevilling i sager, hvor der politisk kunne være ønske om at få Højesterets vurdering af forholdet. Det Radikale Venstre foreslog dengang kompetencen overført til Den Særlige Klageret.

Ved Folketingets forhandlinger om SF's beslutningsforslag i folketingssamlingen 1988/89, se afsnit 1.4., var holdningerne til spørgsmålet afgørende ændret. Nu gik Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Fremskridtspartiet og Kristeligt Folkeparti ind for, at kompetencen skulle fjernes fra Justitsministeriet, hvorimod Det Konservative Folkeparti, Venstre, Det Radikale Venstre og Centrum Demokraterne ikke kunne tilslutte sig forslaget.

Efter Justitsministeriets opfattelse er der på baggrund heraf og på grundlag af Retsplejerådets betænkning og de indkomne høringssvar behov for på ny at overveje de synspunkter, der bør være bestemmende for den fremtidige ordning på dette område.

6.2. Effektivitetsbetragtninger.

Justitsministeriets behandling af sagerne om 3. instansbevilling har gennemgående været bredt accepteret. Sagsbehandlingen er foregået rimeligt hurtigt – også under hensyn til, at der i disse sager skal foretages høring af parterne – og de ressourcer, der medgår til sagsbehandlingen, er klart mindre end sammenlignet med de ressourcer, der ville medgå til en domstolsbehandling eller nævnsbehandling af ansøgningerne, jf. nedenfor under afsnit 7.

I debatten om en omlægning af kompetencen har det da heller ikke været fremhævet, at det øgede res-

sourceforbrug, der vil være forbundet med ændringen, er begrundet i et ønske om en effektivitetsmæssig og kvalitetsmæssig forbedring. Der er på den anden side naturligvis heller ikke grundlag for at antage, at en henlæggelse af kompetencen til retterne ikke vil kunne ske på en sådan måde, at ordningen kan fungere tilstrækkeligt effektivt og administrativt hensigtsmæssigt. Det vil derimod være vanskeligere at sikre, at en nævnsordning – selv under et øget ressourceforbrug – vil kunne fungere ligeså effektivt.

6.3. Ressourcebetragtninger.

Retsplejerådet fraråder i sin betænkning at henlægge kompetencen til Den Særlige Klageret eller et særligt råd eller nævn, se afsnit 4.2.1. og 2. ovenfor. Retsplejerådet henviser i den forbindelse bl.a. til synspunkter om øget ressourceanvendelse i en tid, hvor bestræbelserne går på at forenkle den offentlige administration.

Som nævnt nedenfor i afsnit 7 vil også en henlæggelse af kompetencen til domstolene medføre en øget ressourceanvendelse i forhold til i dag. Det er næppe muligt mere præcist at opgøre, om den øgede ressourceanvendelse vil være større ved en henlæggelse til et særligt nævn frem for til Højesteret, omend det alt andet lige vil stille større krav med hensyn til organisatorisk fleksibilitet at opbygge et helt nyt nævn, der på en effektiv måde fungerer i en række afdelinger. Efter Justitsministeriets opfattelse bør afgørelsen af dette væsentlige spørgsmål imidlertid ikke i særlig grad bero på rent ressourcemæssige betragtninger, men i højere grad afhænge af nogle mere principielle synspunkter. Det er formentlig også en forskellig vægtning af sådanne mere fundamentale holdninger, der har bevirket en skiftende politisk vurdering af spørgsmålet.

6.4. Et politisk behov for kompetence.

Under den politiske debat har det været fremhævet, at den gældende ordning, hvorefter 3. instansbevillinger og andre procesbevillinger meddeles af Justitsministeriet, tilgodeser et politisk behov. En overførelse af kompetencen til at meddele 3. instansbevilling til Højesteret eller et uafhængigt nævn, vil kunne medføre, at der meddeles afslag på en ansøgning om 3. instansbevilling i tilfælde, hvor stærke samfundsmæssige eller politiske hensyn taler for, at sagen indbringes for Højesteret. Det var bl.a. synspunkter af denne karakter, der blev anført af Socialistisk Folkeparti under Folketingets behandling af spørgsmålet i 1978/79. Som eksempel herpå kan nævnes det tilfælde, at der f.eks. er politisk ønske om at få en ny vurdering i opadgående eller nedadgående retning i henseende til straffastsættelsen for en